

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

จากปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปี 2540 ที่ผ่านมาได้ส่งผลกระทบต่อธุรกิจต่าง ๆ ภายในประเทศ จนทำให้ธุรกิจบางแห่งต้องปิดกิจการลงเพราะไม่มีความสามารถในการชำระหนี้คืนให้กับสถาบันการเงิน ซึ่งส่งผลทำให้ระบบสถาบันการเงินต้องประสบกับปัญหาสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non Performing Loan : NPL) ที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยปริมาณหนี้มีปัญหา (NPL) ในเดือนธันวาคม 2539 มีมูลค่า 409,570 ล้านบาท¹ และในเดือนมิถุนายน 2540 มีมูลค่าเท่ากับ 717,519 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นถึง 307,949 ล้านบาทภายใน 6 เดือน ทำให้สถาบันการเงินต้องมีการกันสำรองสินทรัพย์จัดชั้นเพิ่มขึ้น ปลายปี พ.ศ.2541 รัฐบาลได้มีนโยบายที่มุ่งเน้นให้มีการแก้ปัญหาระบบสถาบันการเงินเพื่อหวังให้ระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศสามารถฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว โดยให้ธนาคารแห่งประเทศไทยออกมาตรการส่งเสริมสถาบันการเงินให้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (Debt Restructuring) โดยการเร่งรัดกระบวนการระดมหนี้หรือการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ นอกจากนี้ในส่วนของสินเชื่อด้อยคุณภาพ หรือสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ กระทรวงการคลังได้อนุมัติให้ธนาคารพาณิชย์จัดตั้งบริษัทบริหารสินทรัพย์² (Asset Management Company : AMC) เพื่อบริหารหนี้ด้อยคุณภาพ โดยพบว่า ณ ธันวาคม 2542³ มีจำนวน NPL ของสถาบันการเงินทั้งระบบร้อยละ 38.54 ของสินเชื่อ เมื่อเทียบกับในช่วงเวลาเดียวกันคือ ณ ธันวาคม 2541 จำนวน NPL ของสถาบันการเงินทั้งระบบร้อยละ 45.02 ของสินเชื่อรวม จะเห็นได้ว่าการปรับโครงสร้างหนี้สามารถแก้ปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสถาบันการเงิน ซึ่งรวมถึงธนาคารพาณิชย์วิธีที่ดีที่สุดวิธีหนึ่ง

ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) เป็นธนาคารหนึ่งในห้าธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ของไทย โดยมีสินทรัพย์เพียงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2545 จำนวน 441,730 ล้านบาท⁴

¹ วรคุณย์ ตูลารักษ์ และพิทยา ว่องกุล , สงครามเศรษฐกิจหลังพองสบู่แตก (กรุงเทพฯ: 2542) , หน้า 23.

² ฝ่ายวิจัย และวางแผนสินเชื่อ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) . “ปัญหาหนี้ NPL กับ AMC “. ปรากฏาสังข์ฉบับเศรษฐกิจวิเคราะห์ , 17(เมษายน 2542) : 15.

³ วรคุณย์ ตูลารักษ์ และพิทยา ว่องกุล , สงครามเศรษฐกิจหลังพองสบู่แตก , หน้า 25.

⁴ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) . “รายงานผลประกอบการประจำเดือนมีนาคม 2546” . (มีนาคม 2546) : 3.

และมีสัดส่วนหนี้ NPL ณ ธันวาคม 2544 จำนวน 44.68% ของสินเชื่อรวม⁵ ปัจจุบันธนาคารมีจำนวนสาขาทั้งสิ้น 432 สาขา หนี้ NPL ที่เกิดขึ้นในแต่ละสาขาย่อมมีผลต่อภาพรวมของธนาคาร ด้วยเหตุนี้ธนาคารจึงมีนโยบายการบริหารงาน โดยเฉพาะการแก้ไขหนี้ NPL ของสาขาค่อยเล็งเห็นว่าหากสาขาสามารถปรับปรุงแก้ไขหนี้ NPL ได้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ก็จะส่งผลกระทบต่อระดับหนี้ NPL โดยรวมของธนาคารลดน้อยลงไปด้วย

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จหรือไม่ สามารถดูได้จากการปฏิบัติตามเงื่อนไขในสัญญาของลูกค้า โดยลูกค้าที่ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขในสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ข้อใดข้อหนึ่ง จัดได้ว่าการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ไม่สำเร็จ ส่วนลูกค้าที่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ทุกข้อ จัดได้ว่าการปรับโครงสร้างหนี้สำเร็จจากผลการดำเนินการแก้ไขหนี้ NPL ของสาขาในช่วงปี 2541 ถึงปี 2544 ของธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) สาขาดอนเมือง คลาน เชียงใหม่ พบว่ายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ตามข้อมูลดังนี้

ปี	สัดส่วน NPL ต่อสินเชื่อรวม (%)	NPL (ราย)	ลูกหนี้ที่ทำการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (ราย)	
			สำเร็จ	ไม่สำเร็จ
41	32.82	81	14	18
42	43.60	138	41	24
43	40.13	135	35	47
44	41.26	127	45	23

ที่มา : ฝ่ายสินเชื่อ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) สาขาดอนเมือง คลาน เชียงใหม่

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจะเห็นว่า ธนาคารพยายามที่จะหาหนทางในการแก้ไขหนี้ NPL เพื่อลดภาระในการต้องนำเงินฝากหรือเงินทุนที่ธนาคารมีอยู่เอาไปฝากไว้ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อใช้ในการกันสำรอง แทนที่ธนาคารจะสามารถนำเงินจำนวนดังกล่าวไปหาประโยชน์ที่จะก่อให้เกิดกำไร ได้เพิ่ม ดังนั้นธนาคารต้องหาแนวทางและกลยุทธ์ในการที่จะต้องลดและแก้ไขหนี้ NPL เพิ่มให้มากขึ้นเพื่อไม่ให้เกิดหนี้ NPL เพิ่มขึ้น หรือไม่ให้ลูกหนี้ที่ได้เข้ามาปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับสถาบันการเงินแล้ว และกลับมาเป็นหนี้ NPL อีกรอบหนึ่ง ในการศึกษาครั้งนี้จึงได้มุ่งที่จะทำการศึกษาถึงปัจจัยที่เกิดจากตัวลูกหนี้ และปัจจัยที่อาจเกิดจากความ

⁵ ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) . “รายงานประจำปี 2545” . (กรุงเทพฯ : 2545) , หน้า 136.

บทพร้อมของทางสถาบันการเงิน ที่จะทำให้ลูกหนี้ของสถาบันทำการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จ และไม่สำเร็จ เพื่อให้สถาบันการเงินได้ทราบถึงปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการที่ลูกหนี้เข้ามาขอปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และผลที่ได้จากการศึกษาจะนำมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาเพื่อช่วยส่งเสริมให้การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ประสบความสำเร็จตามที่สถาบันการเงินได้มีการตั้งเป้าหมายไว้

วัตถุประสงค์การศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) สาขานนช่างกลาน เชียงใหม่
- 2) เพื่อศึกษาถึงปัญหา และอุปสรรคในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) สาขานนช่างกลาน เชียงใหม่

นิยามศัพท์ในการศึกษา

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หมายถึง ปัจจัยด้านศักยภาพของลูกหนี้ ปัจจัยด้านกระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ปัจจัยด้านวิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และปัจจัยด้านปัญหาและอุปสรรคในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ หมายถึง กระบวนการที่เจ้าหนี้และลูกหนี้สมัครใจ แก้ไขปัญหาภาระหนี้ร่วมกัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ลูกหนี้สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ ในขณะที่เดียวกันเจ้าหนี้สถาบันการเงินมีโอกาสได้รับชำระหนี้คืนสูงสุด

ธุรกิจขนาดเล็ก หมายถึง ธุรกิจที่มีเงินลงทุนในกิจการตั้งแต่ 500,000 บาท ถึง 5,000,000 บาท

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อความสำเร็จในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์
2. ทำให้ทราบถึงปัญหา และอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของธนาคารพาณิชย์